

A young child with curly hair is crouching on a wooden floor, painting a large, vibrant rainbow on a window pane. The child is wearing a light blue t-shirt and red pants. In the foreground, there are several paint jars and brushes on the floor. To the left, a potted plant is visible. The background shows a cityscape through the window. The text 'Routekaart jeugdparticipatie kunst & cultuur' is overlaid on the image in a large, white, sans-serif font. Below the title, there is a subtitle in a smaller, white, sans-serif font. The logo 'CultuurSchakel' is in the bottom right corner. There are several small, colorful squares scattered around the image: a yellow and cyan square in the top left, a purple and cyan square in the top right, a yellow and cyan square in the middle right, a pink and yellow square in the middle left, a red and cyan square in the bottom center, a blue and orange square in the bottom right, and a yellow and red square in the bottom left.

Routekaart jeugdparticipatie kunst & cultuur

Samen met kinderen ideeën bedenken voor culturele
activiteiten in de wijk.

Doelstellingen

Elke stap richting participatie is waardevol!

Kinderen krijgen een stem in kunst en cultuur programmering in de vrije tijd

Je hebt een plan om jeugdparticipatie in te zetten en uit te voeren.

Je hebt zicht op het leerecosysteem (ofwel wijksysteem) waarmee je de ideeën gaat uitvoeren.

Je hebt handvatten om samen met je doelgroep (kinderen) cultuurprogramma(s)/activiteiten te bedenken.

Je hebt nagedacht over hoe je jeugdparticipatie in jouw praktijk passend maakt.

Inhoudsopgave

 1. Wat is jeugdparticipatie?

 2. Impact van jeugdparticipatie

 3. Participatieladder

 4. Waarde van kunst en cultuur

 5. Planvorming (doelen/partners betrekken/leerecosysteem)

 6. Tips vooraf

 7. Workshop 1: Inspireren: Wat kan?

 8. Workshop 2: Dromen: Alles kan!

 9. Workshop 3: Doen: Kan het echt?

 10. Reflectievragen

 Bijlagen

**“ Cultuuronderwijs en –
beoefening zijn onmisbaar
voor de brede
ontwikkeling van kinderen. ”**

1. Wat is jeugdparticipatie?

Jeugdparticipatie houdt in dat kinderen en jongeren actief meedoen, meepraten en meebeslissen over zaken die voor hen belangrijk zijn en op plekken waar zij zelf deel van uitmaken (Nederlands Jeugdinstituut, z.d.). Tot 12 jaar spreken we van jeugdparticipatie, vanaf 13 jaar van jongerenparticipatie.

Jeugdparticipatie versterkt burgerschap, doordat het kinderen stimuleert om samen beslissingen te nemen, verantwoordelijkheid te dragen en zich onderdeel van de samenleving te voelen, zodat ze later actief kunnen meedoen in de maatschappij (Nederlands Jeugdinstituut, z.d.).

2. Impact van jeugdparticipatie

- ✓ *Democratisch burgerschap*
- ✓ *Actief burgerschap*
- ✓ *Persoonlijke ontwikkeling*
- ✓ *Verrijking perspectieven*
- ✓ *Duurzame verandering*

FIGURE 1 *French Student Poster. In English, I participate; you participate; he participates; we participate; you participate . . . They profit.*

Participatieladder

Hoe hoger op de ladder, hoe meer inbreng en invloed.

De participatieladder (Arnstein, 1969) is een model voor burgerparticipatie met acht treden. De eerste twee treden uit het model (manipulatie en therapie) betekenen geen echte deelname. De volgende drie (informerende, raadplegen en adviseren) worden symbolische participatie genoemd, omdat burgers nog niet echt meebeslissen of meedoen. Échte participatie begint bij partnerschap (mee-organiseren), gevolgd door meebeslissen en eigenaarschap.

Participatie volgt geen vaste stappen. In elke situatie kan een andere trede van belang zijn. Voor mensen in een kwetsbare positie of kinderen is mee-organiseren of meebeslissen soms minder vanzelfsprekend. Het is daarom waardevol om per individu of groep te bekijken wat passend en haalbaar is, zonder één vast ideaal als uitgangspunt te nemen. Elke stap richting participatie is waardevol!

Jeugdparticipatieladder

De waarde van kunst en cultuur

Cultuuronderwijs en -beoefening zijn onmisbaar voor de brede ontwikkeling van kinderen. Door naar kunst te kijken, kunst te maken en cultureel erfgoed te beleven, leer je jezelf en de wereld om je heen beter kennen. Uit onderzoek blijkt dat kunst en cultuur voor kinderen en jongeren kan bijdragen aan (LKCA, 2024)

Een positiever zelfbeeld

Meer sociale vaardigheden

Het nemen van eigen verantwoordelijkheid

Doorzettingsvermogen

Concentratievermogen

Een sterker sociaal netwerk

Werkzame elementen van actieve cultuur- beoefening

“De knoppen waar kunst aan draait.”

Stimuleert
creativiteit
en helpt bij
probleemoplossing

Biedt ruimte voor
eigen inbreng en
regie

Versterkt
zelfvertrouwen,
eigenwaarde en een
positief zelfbeeld

Moedigt
zelfexpressie,
experimenteren en
falen aan

A blurred background image of a child sitting at a wooden table, holding a paintbrush and painting on a piece of paper. The child is wearing a dark shirt. There are some paint containers and brushes on the table.

“De knoppen waar kunst aan draait.”

**Bevordert
zelfreflectie**

**Brengt plezier,
ontspanning en
levenslust**

**Verbindt mensen en
versterkt
gemeenschapsgevoel**

**Laat kinderen zich
thuis voelen en deel
uitmaken van een
geheel**

**Zorgt voor positieve
ervaringen**

**Is laagdrempelig,
iedereen kan
meedoen**

Planvorming

Voordat je met de kinderen in gesprek gaat is het goed om een duidelijk plan te hebben. Dit helpt je om optimaal gebruik te maken van jeugdparticipatie

Format

Je kunt het volgende format invullen om je plan op te stellen:

[KLIK HIER](#)

*Leerecosysteem

Een leerecosysteem is een wijknetwerk van mensen, middelen en omgevingen die samen (informeel)leren mogelijk maken en stimuleren. Een leerecosysteem is een dynamisch geheel: partijen binnen het systeem werken naast elkaar, met elkaar en beïnvloeden elkaar. Het verandert voortdurend door nieuwe ideeën, ontwikkelingen en interacties.

Jeugd- participatie workshops

HOE?

Werk met materialen waar de kinderen niet vaak mee werken (papieren tafelkleden om op te schrijven (HEMA)/speciale stiften/stickers/tape...)

Maak met partners een videoboodschap voor de kinderen. Wat kunnen de partners betekenen voor de kinderen. Wat is de context waarbinnen ze kunnen meedenken?

Geef tijdens de workshops kinderen soms ook een beurt, zo komen ook de kinderen aan de beurt die niet vanzelfsprekend als eerst hun vinger opsteken en zo zorg je dat alle kinderen betrokken zijn bij de workshop

Zorg voor een lichte grote ruimte waar dit mogelijk is

Zorg dat het geen 'schoolse' setting is, maar een speelse omgeving die aanzet tot creativiteit

Maak een lijst van alle ideeën die de kinderen hebben tijdens de workshops. Benoem ook dat alle ideeën worden genoteerd, zo voelen alle kinderen zich gezien en gehoord. Het kan zijn dat een idee van kind niet wordt gekozen en dat kan soms moeilijk voor ze zijn, benoem ook dat die teleurstelling er ook bij hoort.

Zorg dat je op alle ideeën even positief reageert. Geef niet alleen maar aan dat het een 'leuk' idee is maar benoem meer aspecten en/of het proces.

Beloon de kinderen voor hun hulp. Dit kan in de vorm van een lekkere (ongezonde!!!! ;-)) snack

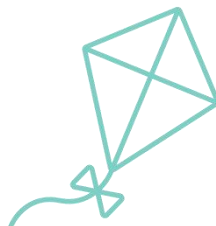
Zorg dat er een terugkoppeling is aan de kinderen. Is er al een datum bekend, moet er nog subsidie worden aangevraagd, moeten er nog culturele aanbieders worden gevonden. Neem de kinderen mee in het proces van de uitvoering en de evaluatie zodat ze betrokken blijven en zich gehoord en gezien voelen.

Workshops

1. Inspireren:
Wat kan?

2. Dromen:
Alles kan

3. Doen:
Kan het echt?

Reflectievragen

01

Wat werkte goed tijdens de workshops?
Wat droeg daaraan bij?

02

Waar liep je tegenaan tijdens de workshops? Wat zegt dat over de aanpak of omstandigheden?

03

Wat neem je mee uit deze ervaring voor een volgende keer?

04

Wat ging er goed in het samenwerken met partners in het leerecosysteem en het uitvoeren van de ideeën? Wat maakte dat mogelijk?

05

Welke uitdagingen ben je tegengekomen in het verbinden met/vinden van partners of het realiseren van plannen?

06

Wat zou je de volgende keer anders aanpakken op basis van wat je nu hebt geleerd?